



**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
29 серпня 2024 року,
протокол № 1.

Перша проректорка, голова методичної
ради університету, кандидатка наук з
державного управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН

29 серпня 2024 року

М.П.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
навчальної дисципліни
«ПРАВНИЧА ПРОФЕСІЯ ТА ПРАВНИЧІ ІНСТИТУЦІЇ»
для підготовки фахівців на першому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр
за спеціальністю 081 Право галузі знань 08 Право
за денною формою навчання
(частина 2)

м. Хмельницький
2024

РОЗРОБНИК:

доцентка кафедри кримінального
права та процесу, кандидатка
юридичних наук, доцентка

_____ Анна ПРИСЯЖНА

СХВАЛЕНО:

Рішення кафедри кримінального права та процесу
28 серпня 2024 року, протокол № 1.

Завідувач кафедри кримінального права
та процесу, кандидат юридичних наук,
професор
28 серпня 2024 року

_____ Сергій КРУШИНСЬКИЙ

Декан юридичного факультету,
кандидат юридичних наук, доцент
28 серпня 2024 року

_____ Віктор ЗАХАРЧУК

Обліковий обсяг – 1,63 ум.др.арк.

ЗМІСТ

Стор.

1.	Структура вивчення навчальної дисципліни		–	4
	1.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	–	4
	1.2.	Лекції	–	5
	1.3.	Семінарські (практичні) заняття	–	6
	1.4.	Самостійна робота студентів	–	15
	1.5.	Індивідуальні завдання	–	16
	1.5.1.	Теми науково-дослідних робіт	–	16
	1.5.2.	Методичні рекомендації до виконання науково-дослідних робіт	–	17
	1.6.	Підсумковий контроль	–	19
	1.6.1.	Питання для підсумкового контролю	–	19
	1.6.2.	Приклад екзаменаційного білету	–	22
2.	Схема нарахування балів		–	22
3.	Рекомендовані джерела		–	23
	3.1.	Рекомендовані джерела до всіх тем	–	23
	3.2.	Рекомендовані джерела до окремих тем	–	24
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті		–	28

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назви теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (практ.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (практ.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС
Модуль 2. Правничі інституції													
1.	Правоохоронна, судова та правозахисна діяльність	6	2	-	-	-	4	6	-	-	-	-	6
2.	Засади функціонування судової влади в Україні	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
3.	Статус суддів України. Присяжні	12	2	4	-	-	6	12	2	-	-	-	10
4.	Судоустрій	14	4	4	-	-	6	14	2	2	-	-	10
5.	Конституційний Суд України	6	2	-	-	-	4	6	-	-	-	-	6
6.	Прокуратура	8	2	2	-	-	4	8	2	2	-	-	4
7.	Органи Національної поліції України	6	1	1	-	-	4	6	-	-	-	-	6
8.	Служба Безпеки України	5	1	-	-	-	4	5	-	-	-	-	5
9.	Органи у сфері протидії корупції	7	2	1	-	-	4	7	2	-	-	-	5
10.	Органи та установи юстиції	8	2	2	-	-	4	8	-	2	-	-	6
11.	Правозахисні інституції та міжнародні судові установи	10	2	2	-	-	6	10	2	2	-	-	6
	Всього годин з модулю 2	90	22	18	0	0	50	90	10	8	0	0	72

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
1.	Тема 6. Правоохоронна, судова та правозахисна діяльність	2
1.1.	Поняття, зміст, ознаки, види правоохоронної діяльності в Україні.	
1.2.	Поняття, зміст, ознаки правозахисної діяльності в Україні.	
1.3.	Поняття, зміст, ознаки судової діяльності в Україні.	
1.4.	Поняття, ознаки, види, функції правоохоронних органів України.	
1.5.	Система нормативно-правових актів, що регулюють діяльність судових, правоохоронних та правозахисних органів в Україні.	
1.6.	Основи реформування судових, правоохоронних та правозахисних органів в Україні.	
2.	Тема 7. Засади функціонування судової влади в Україні	2
2.1.	Поняття й ознаки судової влади.	
2.2.	Засади організації судової влади в Україні.	
2.3.	Правосуддя та судочинство в Україні.	
2.4.	Засади судочинства, правосуддя.	
3.	Тема 8. Статус суддів України. Присяжні	2
3.1.	Загальні положення статусу судді.	
3.2.	Присяжні.	
3.3.	Вимоги до кандидатів на посаду судді.	
3.4.	Порядок добору та призначення на посаду судді.	
3.5.	Дисциплінарна відповідальність судді.	
3.6.	Вища кваліфікаційна комісія суддів України.	
3.7.	Звільнення судді з посади та припинення його повноважень.	
4.	Тема 9. Судоустрій	4
4.1.	Організаційні основи судоустрою.	
4.2.	Місцеві суди.	
4.3.	Апеляційні суди.	
4.4.	Вищі спеціалізовані суди.	
4.5.	Верховний Суд.	
4.6.	Конституційний Суд України: склад, повноваження.	
4.7.	Державна судова адміністрація України.	
5.	Тема 10. Конституційний Суд України	2
5.1.	Статус та загальна характеристика Конституційного Суду України.	
5.2.	Принципи діяльності Конституційного Суду України.	
5.3.	Повноваження Конституційного Суду України.	
5.4.	Склад Конституційного Суду України.	
5.5.	Вимоги до судді Конституційного Суду України. Порядок призначення суддів Конституційного Суду України.	
5.6.	Голова Конституційного Суду України і його заступники.	
5.7.	Організація та діяльність Конституційного Суду України.	
5.8.	Форми звернення до Конституційного Суду України.	
5.9.	Проведення в справах у Конституційному Суді України.	
5.10.	Рішення і висновки Конституційного Суду України.	
6.	Тема 11. Прокуратура	2
6.1.	Засади організації і діяльності прокуратури в Україні.	
6.2.	Функції прокуратури.	
6.3.	Система прокуратури України.	
6.4.	Статус прокурора.	
6.5.	Вимоги до кандидатів на посаду прокурора.	

6.6.	Дисциплінарна відповідальність прокурора.	
6.7.	Звільнення прокурора з посади, припинення, зупинення його повноважень.	
7.	Тема 12-13. Органи Національної поліції України. Служба Безпеки України	2
7.1.	Міністерство внутрішніх справ: завдання, функції, повноваження і структура.	
7.2.	Національна поліція: завдання, структура, повноваження та особовий склад.	
7.3.	Патрульна служба Міністерства внутрішніх справ України: завдання, функції, повноваження та особовий склад. Національна гвардія України: завдання, функції, структура та організація діяльності.	
7.4.	Завдання та засади діяльності Служби безпеки України. Система та організація діяльності Служби безпеки України.	
7.5.	Повноваження Служби безпеки України.	
7.6.		
8.	Тема 14. Органи у сфері протидії корупції	2
8.1.	Національна рада з питань антикорупційної політики при президентові України: завдання, повноваження, структура	
8.2.	Національне агентство з питань запобігання корупції: завдання, функції, повноваження і структура.	
8.3.	Національне антикорупційне бюро: завдання, функції, повноваження і структура.	
8.4.	Державне бюро розслідувань: завдання, функції, повноваження і структура.	
9.	Тема 15. Органи та установи юстиції	2
9.1.	Міністерство юстиції України: завдання, функції, повноваження і структура.	
9.2.	Територіальні органи.	
9.3.	Загальна характеристика установ та органів юстиції.	
9.4.	Загальна характеристика органів, що координуються через Міністра юстиції.	
9.5.	Підвідомчі установи та державні підприємства.	
10.	Тема 16. Правозахисні інституції та міжнародні судові установи	2
10.1.	Набуття права на заняття адвокатською діяльністю. Права, обов'язки адвоката та гарантії адвокатської діяльності.	
10.2.	Організаційні форми адвокатської діяльності. Види адвокатської діяльності.	
10.3.	Загальна характеристика органів адвокатського самоврядування.	
10.4.	Уповноважений Верховної Ради України з прав людини: правовий статус, організація діяльності та повноваження.	
10.5.	Загальна характеристика міжнародних судових установ.	
	Європейський Суд з прав людини, особливості розгляду справ.	
	Усього	22

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1 Засади функціонування судової влади в Україні

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття та сутність судової влади, її функції та характерні ознаки.
2. Співвідношення судової влади з іншими гілками влади.
3. Поняття, ознаки та сутність правосуддя в Україні.

4. Поняття та види судочинства.
5. Принципи (засади) судової влади, судочинства, правосуддя.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами письмової контрольної роботи.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: суд, суддя, судова влада, судоустрій, судочинство, правосуддя, законність.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Судова влада - це система незалежних судів, які в установленому законом порядку здійснюють правосуддя і наділені владними повноваженнями для поновлення порушеного права і справедливості.

Засади функціонування судової влади: незалежність, самостійність, відокремленість, виключність, законність.

Ознаки судової влади в Україні:

1. Здійснюється винятково спеціальними державними органами - судами.
2. Належить судам, які становлять єдину судову систему.
3. Суди є правозастосовчими органами.
4. Здійснюється на основі процесуальних законів.
5. Повноваження судів мають владний характер.
6. Самостійність і незалежність.
7. Виконання вимог суду і його рішень забезпечуються силою держави.
8. Єдиним суб'єктом, який здійснює судову владу в Україні є суд.

Правовою основою для функціонування судової влади в Україні є Конституція України, Закон України "Про судоустрій і статус суддів", а також відповідні процесуальні кодекси.

Правосуддя - це особливий вид державної діяльності, яку здійснює суд шляхом розгляду й вирішення у судових засіданнях в особливій, установленій законом процесуальній формі, цивільних, кримінальних та інших справ.

Судочинство - це встановлений процесуальний порядок звернення (передання матеріалів) до суду і розгляд у судах справ стосовно спорів, що виникають з різноманітних правовідносин, порядок прийняття рішень учасниками процесуальна дій, оскарження та перегляду цих рішень.

Принципи судової влади - це передбаченні чинним законодавством основні ідеї та засади її формування та функціонування.

Всі принципи судової влади можна поділити на три групи: інституціональні, функціональні, організаційні.

Семінарське заняття 2

Статус суддів України. Присяжні (ч. 1)

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття та зміст статусу судді.
2. Присяжні: статус, вимоги, гарантії.
3. Вимоги до кандидатів на посаду судді.
4. Порядок добору та призначення на посаду судді.
5. Переведення судді до іншого суду.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами письмового понятійного диктанту.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: статус судді, гарантії, присяжний, кваліфікаційний іспит.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Статус судді – це визначена законодавством сукупність прав, обов'язків, процесуальних можливостей суддів, а також система гарантій їх діяльності.

Судді в Україні мають єдиний статус незалежно від місця суду в системі судів загальної юрисдикції чи адміністративної посади, яку обіймає суддя.

Присяжним є особа, яка у випадках, визначених процесуальним законом, та за її згодою вирішує справи у складі суду разом із суддею або залучається до здійснення правосуддя.

Присяжним може бути громадянин України, який досяг тридцятирічного віку і постійно проживає на території, на яку поширюється юрисдикція відповідного окружного суду, якщо інше не визначено законом.

На посаду судді може бути призначений громадянин України, не молодший тридцяти та не старший шістдесяти п'яти років, який має вищу юридичну освіту і стаж професійної діяльності у сфері права щонайменше п'ять років, є компетентним, добросовісним та володіє державною мовою.

Семінарське заняття 3 Статус суддів України. Присяжні (ч. 2)

1. Забезпечення належного кваліфікаційного рівня судді.
2. Дисциплінарна відповідальність судді.
3. Вища кваліфікаційна комісія суддів України.
4. Вища рада правосуддя.
5. Звільнення судді з посади та припинення його повноважень.
6. Суддівське самоврядування.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: Національна школа суддів України, дисциплінарне провадження щодо судді, Вища кваліфікаційна комісія суддів України, Вища рада правосуддя, суддівське самоврядування.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Кваліфікаційне оцінювання проводиться Вищою кваліфікаційною комісією суддів України з метою визначення здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді за визначеними законом критеріями.

Кваліфікаційне оцінювання включає такі етапи:

- 1) складення суддею іспиту;
- 2) дослідження суддівського досьє та проведення співбесіди.

Національна школа суддів України є державною установою із спеціальним статусом у системі правосуддя, яка забезпечує підготовку висококваліфікованих кадрів для системи правосуддя та здійснює науково-дослідну діяльність.

Суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження

Законом України «Про судоустрій і статус суддів» визначено підстави притягнення суддю до дисциплінарної відповідальності (ст. 92).

Дисциплінарне провадження щодо судді здійснюють дисциплінарні палати Вищої ради правосуддя.

Для захисту професійних інтересів суддів та вирішення питань внутрішньої діяльності судів в Україні діє суддівське самоврядування - самостійне колективне вирішення зазначених питань суддями.

Організаційними формами суддівського самоврядування є збори суддів, Рада суддів України, з'їзд суддів України.

Семінарське заняття 4 **Судоустрій (ч. 1)**

Питання для усного опитування та дискусії

1. Система судоустрою. Поняття «судової інстанції».
2. Порядок утворення і ліквідації суду.
3. Поняття адміністративних посад в суді. Порядок обрання суддів на адміністративні посади та їх звільнення.
2. Місцеві суди: види і склад, повноваження. Суддя місцевого суду.
3. Апеляційні суди: види і склад, повноваження. Суддя апеляційного суду.

Аудиторна письмова робота

Складання студентами схеми судів України.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: судова інстанція, місцеві суди, апеляційні суди, адміністративна посада.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Судоустрій будується за принципами територіальності, спеціалізації та інстанційності.

Систему судоустрою складають:

- 1) місцеві суди;
- 2) апеляційні суди;
- 3) Верховний Суд.

Для розгляду окремих категорій справ відповідно до цього Закону в системі судоустрою діють вищі спеціалізовані суди.

Суди спеціалізуються на розгляді цивільних, кримінальних, господарських, адміністративних справ, а також справ про адміністративні правопорушення.

У випадках, визначених законом, а також за рішенням зборів суддів відповідного суду може запроваджуватися спеціалізація суддів з розгляду конкретних категорій справ.

Суд утворюється і ліквідується законом.

Адміністративними посадами в суді є посади голови суду та заступника (заступників) голови суду.

Місцевими загальними судами є окружні суди, які утворюються в одному або декількох районах чи районах у містах, або у місті, або у районі (районах) і місті (містах).

Місцевими господарськими судами є окружні господарські суди.

Місцевими адміністративними судами є окружні адміністративні суди, а також інші суди, визначені процесуальним законом.

Апеляційні суди діють як суди апеляційної інстанції, а у випадках, визначених процесуальним законом, - як суди першої інстанції, з розгляду цивільних, кримінальних, господарських, адміністративних справ, а також справ про адміністративні правопорушення.

Апеляційними судами з розгляду цивільних і кримінальних справ, а також справ про адміністративні правопорушення є апеляційні суди, які утворюються в апеляційних округах.

Апеляційними судами з розгляду господарських справ, апеляційними судами з розгляду адміністративних справ є відповідно апеляційні господарські суди та апеляційні адміністративні суди, які утворюються у відповідних апеляційних округах.

Семінарське заняття 5 **Судоустрій (ч. 2)**

Питання для усного опитування та дискусії

1. Вищі спеціалізовані суди: види і склад, повноваження. Суддя вищого спеціалізованого суду.
2. Верховний Суд: склад та структура, повноваження.
3. Велика Палата Верховного Суду.
4. Статус Конституційного Суду України. Засади діяльності Конституційного Суду України.

5. Повноваження Конституційного Суду України.
6. Форми звернення до Конституційного Суду України

Аудиторна письмова робота

Складання студентами схеми судів України.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: вищий спеціалізований суд, Верховний Суд України, Велика Палата, Конституційний Суд України.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

В системі судоустрою діють вищі спеціалізовані суди як суди першої та апеляційної інстанції з розгляду окремих категорій справ.

Вищими спеціалізованими судами є:

- 1) Вищий суд з питань інтелектуальної власності;
- 2) Вищий антикорупційний суд.

У складі вищого спеціалізованого суду можуть утворюватися судові палати для розгляду окремих категорій справ у першій інстанції, а також утворюється апеляційна палата для розгляду справ в апеляційній інстанції.

Верховний Суд є найвищим судом у системі судоустрою України, який забезпечує сталість та єдність судової практики у порядку та спосіб, визначені процесуальним законом.

До складу Верховного Суду входять судді у кількості не більше двохсот.

У складі Верховного Суду діють:

- 1) Велика Палата Верховного Суду;
- 2) Касаційний адміністративний суд;
- 3) Касаційний господарський суд;
- 4) Касаційний кримінальний суд;
- 5) Касаційний цивільний суд.

Велика Палата Верховного Суду є постійно діючим колегіальним органом Верховного Суду, до складу якого входить двадцять один суддя Верховного Суду.

Пленум Верховного Суду є колегіальним органом, до складу якого входять усі судді Верховного Суду.

Конституційний Суд України є органом конституційної юрисдикції, який забезпечує верховенство Конституції України, вирішує питання про відповідність Конституції України законів України та у передбачених Конституцією України випадках інших актів, здійснює офіційне тлумачення Конституції України, а також інші повноваження відповідно до Конституції України.

Конституційний Суд здійснює свою діяльність на засадах верховенства права, незалежності, колегіальності, гласності, відкритості, повного і всебічного розгляду справ, обґрунтованості та обов'язковості ухвалених ним рішень і висновків.

Суддею Конституційного Суду може бути громадянин України, який володіє державною мовою, на день призначення досяг сорока років, має вищу юридичну освіту і стаж професійної діяльності у сфері права щонайменше п'ятнадцять років, високі моральні якості, є правником із визнаним рівнем компетентності.

У складі Суду діють Велика палата, два сенати та шість колегій.

Формами звернення до Суду є конституційне подання, конституційне звернення, конституційна скарга.

Семінарське заняття 6 **Прокуратура**

Питання для усного опитування та дискусії

1. Загальна характеристика прокуратури в Україні.

2. Завдання і засади діяльності прокуратури України.
3. Система прокуратури України.
4. Статус прокурора. Вимоги до кандидатів на посаду прокурора.
5. Функції прокуратури. Повноваження прокурора з виконання покладених на нього функцій.
6. Підстави для притягнення прокурора до дисциплінарної відповідальності.
7. Звільнення прокурора з посади, припинення, зупинення його повноважень.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами задач з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: прокурор, система прокуратури, функції прокуратури, дисциплінарна відповідальність.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Прокуратура України становить єдину систему, яка в порядку, передбаченому Законом, здійснює встановлені Конституцією України функції з метою захисту прав і свобод людини, загальних інтересів суспільства та держави.

Систему прокуратури України становлять:

- 1) Офіс Генерального прокурора;
- 2) обласні прокуратури;
- 3) окружні прокуратури;
- 4) Спеціалізована антикорупційна прокуратура;
- 5) Спеціалізовані прокуратури у сфері оборони (на правах обласних та окружних прокуратур)

Єдність системи прокуратури України забезпечується:

- 1) єдиними засадами організації та діяльності прокуратури;
- 2) єдиним статусом прокурорів;
- 3) єдиним порядком організаційного забезпечення діяльності прокурорів;
- 4) фінансуванням прокуратури виключно з Державного бюджету України;
- 5) вирішенням питань внутрішньої діяльності прокуратури органами прокурорського самоврядування.

Семінарське заняття 7

Органи Національної поліції України. Органи у сфері протидії корупції

Питання для усного опитування та дискусії

1. Завдання, правова основа та засади діяльності поліції.
2. Міністерство внутрішніх справ України: завдання, функції, повноваження і структура.
3. Система поліції, статус поліцейських, повноваження.
4. Патрульна служба Міністерства внутрішніх справ України: завдання, функції, повноваження та особовий склад.
5. Національна гвардія України: завдання, функції, структура та організація діяльності.
6. Національне антикорупційне бюро: завдання, функції, повноваження і структура.
7. Державне бюро розслідувань: завдання, функції, повноваження і структура.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: МВС, поліція.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Національна поліція України - це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

Завданнями поліції є надання поліцейських послуг у сферах:

- 1) забезпечення публічної безпеки і порядку;
- 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави;
- 3) протидії злочинності;
- 4) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

Поліція у своїй діяльності керується принципом верховенства права, відповідно до якого людина, її права та свободи визнаються найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість діяльності держави.

Систему поліції складають:

- 1) центральний орган управління поліцією;
- 2) територіальні органи поліції.

У складі поліції функціонують:

- 1) кримінальна поліція;
- 2) патрульна поліція;
- 3) органи досудового розслідування;
- 4) поліція охорони;
- 5) спеціальна поліція;
- 6) поліція особливого призначення.

Національне антикорупційне бюро України є центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом, на який покладається попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних та інших кримінальних правопорушень, віднесених до його підслідності, а також запобігання вчиненню нових.

Національне бюро складається з центрального і територіальних управлінь.

Для забезпечення виконання завдань Національного бюро його Директор утворює своїм рішенням не більше семи територіальних управлінь Національного бюро, юрисдикція яких охоплює визначені в рішенні області України, Автономну Республіку Крим, міста Київ та Севастополь.

Директор Національного бюро, у випадку обґрунтованої необхідності, може утворювати своїм рішенням додаткові територіальні управління Національного бюро у межах області чи Автономної Республіки Крим.

Державне бюро розслідувань є державним правоохоронним органом, на який покладаються завдання щодо запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування кримінальних правопорушень, віднесених до його компетенції.

Систему Державного бюро розслідувань складають центральний апарат, територіальні управління, спеціальні підрозділи, навчальні заклади та науково-дослідні установи. У складі Державного бюро розслідувань діють слідчі, оперативні підрозділи, підрозділи внутрішнього контролю та інші підрозділи.

Семінарське заняття 8 ***Органи та установи юстиції***

Питання для усного опитування та дискусії

1. Роль органів юстиції та їх місце в системі органів державної влади.
2. Міністерство юстиції України: завдання, функції, повноваження і структура.
3. Територіальні органи.
4. Загальна характеристика установ та органів юстиції.
5. Загальна характеристика органів, що координуються через Міністра юстиції.

6. Підвідомчі установи та державні підприємства.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: юстиція, Міністерство юстиції України, Міністр юстиції України, територіальні органи юстиції.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Органи юстиції — це органи виконавчої влади, які забезпечують здійснення правової політики в державі, захист прав та законних інтересів громадян, підприємств, установ та організацій. Коло повноважень органів юстиції надзвичайно широке, їхня діяльність має багатогранний характер.

Органи юстиції традиційно належать до правозастосовних органів нашої держави. Міжрегіональні управління Міністерства юстиції України (далі - міжрегіональне управління) підпорядковуються Міністерству юстиції України та є його територіальними органами.

Перелік міжрегіональних територіальних органів Мін'юсту:

Західне міжрегіональне управління Міністерства юстиції (м. Львів)

Південно-Західне міжрегіональне управління Міністерства юстиції (м. Івано-Франківськ)

Центрально-Західне міжрегіональне управління Міністерства юстиції (м. Хмельницький)

Центральне міжрегіональне управління Міністерства юстиції (м. Київ)

Північно-Східне міжрегіональне управління Міністерства юстиції (м. Суми)

Південно-Східне міжрегіональне управління Міністерства юстиції (м. Дніпро)

Південне міжрегіональне управління Міністерства юстиції (м. Одеса)

Східне міжрегіональне управління Міністерства юстиції (м. Харків)

Установами та органами юстиції є:

- Державні нотаріальні контори
- Органи РАЦС
- Управління та відділи Державної виконавчої служби
- Науково-дослідні установи судових експертиз
- Представники Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини і регіональні відділення Секретаріату Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини

- Підрозділи з питань банкрутства

Органами, що координуються через Міністра юстиції є:

- Державна архівна служба України
- Державна пенітенціарна служба України

Семінарське заняття 9

Правозахисні інституції та міжнародні судові установи

Питання для усного опитування та дискусії

1. Європейський суд з прав людини. Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.
2. Уповноважений ВРУ з прав людини: правовий статус, організація діяльності та повноваження.
3. Роль та сутність інституту адвокатури в Україні.
4. Набуття права на заняття адвокатською діяльністю. Єдиний реєстр адвокатів України.
5. Організаційні форми адвокатської діяльності. Види адвокатської діяльності.
6. Права та обов'язки адвоката. Гарантії адвокатської діяльності.
7. Дисциплінарна відповідальність адвоката.
8. Органи адвокатського самоврядування.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: Європейський суд з прав людини, інститут Уповноваженого ВРУ з прав людини, адвокат, адвокатура, договір про надання правової допомоги, свідоцтво про право на заняття адвокатської діяльністю, органи адвокатського самоврядування.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Європейський суд з прав людини — одна з інституцій Ради Європи, створена 21 січня 1959 року для контролю за дотриманням прав і свобод людини та громадянина.

Європейський суд з прав людини розглядає заяви, подані особами, які скаржаться на порушення прав, викладених у Європейській конвенції з прав людини.

До Європейського суду з прав людини можна звернутися, коли використані усі засоби судового захисту в державі.

Офіційними мовами Європейського суду з прав людини є англійська та французька мови.

Парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина та захист прав кожного на території України і в межах її юрисдикції на постійній основі здійснює Уповноважений Верховної Ради України з прав людини.

Уповноважений призначається на посаду і звільняється з посади Верховною Радою України таємним голосуванням шляхом подання бюлетенів.

Уповноваженим може бути призначено громадянина України, який на день обрання досяг 40 років, володіє державною мовою, має високі моральні якості, досвід правозахисної діяльності та протягом останніх п'яти років проживає в Україні.

Актами реагування Уповноваженого щодо порушень положень Конституції України, законів України, міжнародних договорів України стосовно прав і свобод людини і громадянина є конституційне подання Уповноваженого та подання Уповноваженого до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та їх посадових і службових осіб.

Конституційне подання Уповноваженого - акт реагування до Конституційного Суду України щодо вирішення питання про відповідність Конституції України (конституційності) закону України чи іншого правового акта Верховної Ради України, акта Президента України та Кабінету Міністрів України, правового акта Автономної Республіки Крим; офіційного тлумачення Конституції України.

Подання Уповноваженого - акт, який вноситься Уповноваженим до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, їх посадовим і службовим особам для вжиття відповідних заходів у місячний строк щодо усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина.

Адвокатура України – недержавний самоврядний інститут, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги на професійній основі, а також самостійно вирішує питання організації і діяльності адвокатури в порядку, встановленому Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Адвокатуру складають всі адвокати України, які мають право здійснювати адвокатську діяльність.

Адвокатом може бути фізична особа, яка має повну вищу юридичну освіту, володіє державною мовою, має стаж роботи в галузі права не менше двох років, склала кваліфікаційний іспит, пройшла стажування (крім випадків, встановлених цим Законом), склала присягу адвоката України та отримала свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю.

Адвокат може здійснювати адвокатську діяльність індивідуально або в організаційно-правових формах адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання (організаційні форми адвокатської діяльності).

Під час здійснення адвокатської діяльності адвокат має право вчиняти будь-які дії, не заборонені законом, правилами адвокатської етики та договором про надання правової допомоги, необхідні для належного виконання договору про надання правової допомоги.

Професійні права, честь і гідність адвоката гарантуються та охороняються Конституцією України, Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та іншими законами.

Адвокатське самоврядування ґрунтується на принципах виборності, гласності, обов'язковості для виконання адвокатами рішень органів адвокатського самоврядування, підзвітності, заборони втручання органів адвокатського самоврядування у професійну діяльність адвоката.

1.4. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів є однією з форм оволодіння матеріалом із навчальної дисципліни «Правнича професія та правничі інституції». Виконання самостійної роботи дозволяє студентам розвивати самостійне мислення, поглиблювати засвоєні теоретичні знання, опанувати практичні навички.

№ з/п	Назви тем та зміст завдань	
1.	Тема 6. Правоохоронна, судова та правозахисна діяльність	
	<i>Завдання:</i>	1. Проаналізувати історичні етапи становлення та трансформації системи судових, правоохоронних та правозахисних органів в Україні.
2.	Тема 7. Засади функціонування судової влади в Україні	
	<i>Завдання:</i>	1. Проаналізувати історичні етапи становлення судової влади в Україні
		2. Проаналізувати засади судочинства за Конституцією України.
		3. Дослідити законодавче регулювання судової влади в Україні
3	Тема 8. Статус суддів України. Присяжні	
	<i>Завдання:</i>	1. Дослідити трансформацію статусу суддів за Законом України «Про судоустрій і статус суддів».
		2. Проаналізувати гарантії прав присяжних .
		3. Дослідити здобуття статусу суддів в інших країнах світу.
4.	Тема 9. Судоустрій	
	<i>Завдання:</i>	1. Дослідити принципи побудови системи судоустрою.
		2. Дослідити місце судової влади в суспільстві.
		3. Предметна та територіальна юрисдикція судів.
		4. Дослідити основні риси судової системи США.
5.	Тема 10. Конституційний Суд України	
	<i>Завдання:</i>	1. Суб'єкти права на конституційне подання та конституційне звернення.
		2. Проаналізувати роль судів конституційної юрисдикції в Україні та світі.
		3. Дослідити Склад і порядок формування КСУ.
6.	Тема 11. Прокуратура	
	<i>Завдання:</i>	1. Дослідити реформування прокуратури України.
		2. Підпорядкування прокурорів та виконання наказів і вказівок.
		3. Дослідити діяльність Спеціалізованої антикорупційної прокуратури.
		4. Проаналізувати гарантії незалежності прокурора.

7.	Тема 12. Органи Національної поліції України	
	<i>Завдання:</i>	1. Дослідити завдання патрульної служби.
		2. Проаналізувати комплектування патрульної служби.
		3. Дослідити повноваження МВС України.
8.	Тема 13. Служба Безпеки України	
	<i>Завдання:</i>	1. Проаналізувати роль та значення СБУ.
		2. Дослідити контроль за діяльністю СБУ.
		3. Дослідити законодавче регулювання діяльності СБУ.
9.	Тема 14. Органи у сфері протидії корупції	
	<i>Завдання:</i>	1. Дайте характеристику статусу Національного агентства з питань запобігання корупції.
		2. Дослідити поняття корупції.
		3. Дослідити статус Національного антикорупційного бюро України.
		4. Дослідити основні принципи діяльності Національного бюро.
10.	Тема 15. Органи та установи юстиції	
	<i>Завдання:</i>	1. Підвідомчі установи та державні підприємства.
		2. Дослідити роль та значення органів юстиції.
11.	Тема 16. Правозахисні інституції та міжнародні судові установи	
	<i>Завдання:</i>	1. Проаналізувати виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини
		2. Дослідити Правила адвокатської етики.
		3. Дослідити роль інституту Уповноваженого ВРУ з прав людини.

1.5. Індивідуальні завдання

Самостійна робота для студентів може зараховуватися у формі підготовки індивідуальних завдань – науково-дослідних робіт. Визначення переліку тем до виконання конкретному студенту здійснює викладач дисципліни.

Бали за самостійну роботу також можуть бути зараховані за результатами неформальної освіти (відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти – <https://cutt.ly/Ee8mmyUb>).

1.5.1. Теми науково-дослідних робіт

1. Засади функціонування судової влади в Україні.
2. Система судоустрою України.
3. Порядок набуття статусу судді.
4. Загальна характеристика судової системи Японії.
5. Загальна характеристика судової системи Польщі.
6. Загальна характеристика судової системи Литви.
7. Загальна характеристика судової системи Франції.
8. Загальна характеристика судової системи США.
9. Загальна характеристика судової системи Німеччини.
10. Реформування прокуратури України.
11. Кадри Служби Безпеки України.
12. Структура Міністерства внутрішніх справ.
13. Поняття нотаріальної таємниці та відповідальність за її порушення.
14. Існуючі обмеження у праві вчинення нотаріальних дій.
15. Реформування органів юстиції в Україні.
16. Адвокатська таємниця та наслідки її порушення.
17. Здійснення в Україні адвокатської діяльності адвокатом іноземної держави.
18. Підстави та порядок звернення до Європейського Суду з прав людини.
19. Характеристика міжнародних судових установ.

1.5.2. Методичні рекомендації до виконання науково-дослідних робіт

Метою виконання науково-дослідних робіт є закріплення і систематизація студентами отриманих знань у процесі участі в аудиторних заняттях і самостійної роботи.

Для виконання науково-дослідних робіт студенти повинні використовувати законодавчі та підзаконні акти, методичні матеріали, науково-монографічну літературу, статистичні дані, аналітичну інформацію та практику діяльності судових і правоохоронних органів.

Роботи виконуються комп'ютерним способом з одностороннім розміщенням тексту на папері формату А4 (210 мм х 297 мм) з дотриманням прийнятих у діловодстві стандартних берегів: лівого – 25 мм, верхнього та нижнього – 20 мм, правого – 15 мм.

Обсяг роботи має забезпечувати належне висвітлення теми і не повинен перевищувати 20 сторінок друкованого тексту шрифтом Times New Roman кеглем 14 з 1,5 міжрядковим інтервалом.

Робота починається з титульного аркуша. Нумерація аркушів роботи починається з титульного аркуша. Номер на титульному аркуші не проставляється.

Титульний аркуш науково-дослідної роботи оформлюється за зразком 1. Науково-дослідна робота повинна бути структурованою, тобто після титульного аркуша містити: план, вступ, три (два) розділи, висновки, список використаних джерел. Розділи плану роботи формулюються самостійно студентом як найважливіші напрями розкриття її теми (зразок 2). Науково-дослідна робота повинна містити певну новизну отриманих результатів дослідження. Нижче списку використаних джерел рукописним способом зазначаються дата виконання науково-дослідної роботи і особистий підпис студента.

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**
Кафедра кримінального права та процесу

Навчальна дисципліна:

**Правнича професія та правничі
інституції**

НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

на тему:

«Поняття судової системи України, принципи побудови та їх характеристика»

Виконав:

Іванов Іван Іванович,

студент 1 курсу

юридичного факультету

Перевірила:

Присяжна Анна Василівна,

доцентка кафедри кримінального права

та процесу, к.ю.н., доцентка

Хмельницький
2024

ПЛАН

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. Поняття судової системи України.....	5
РОЗДІЛ 2. Принципи побудови судової системи України.....	9
ВИСНОВКИ.....	17
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	19

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль у 2 семестрі проводиться у формі усного екзамену. В умовах дистанційного навчання у разі необхідності проведення екзамену онлайн він може проводитись у тестовій формі із застосуванням комп'ютерних технологій.

1.6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Загальна характеристика правоохоронної діяльності: поняття, ознаки та основні напрями.
2. Загальна характеристика правозахисної діяльності: поняття, ознаки та основні напрями.
3. Правоохоронні органи держави: поняття, ознаки, система і загальна характеристика.
4. Правозахисні органи держави: поняття, ознаки, система і загальна характеристика.
5. Система нормативних актів, що регламентують організацію і діяльність судових, правоохоронних та правозахисних органів, їх класифікація та характеристика.
6. Поняття судової влади, її ознаки і функції.
7. Значення судової влади в Україні та її співвідношення із законодавчою і виконавчою гілками влади.
8. Поняття, ознаки та загальна характеристика правосуддя в Україні.
9. Поняття та види судочинства. Відмінність судочинства від інших процедур державної діяльності.
10. Система та загальна характеристика засад здійснення правосуддя в Україні.
11. Самостійність судів та незалежність і недоторканість суддів як засади здійснення правосуддя в Україні.
12. Гарантованість права на судовий захист як засада здійснення правосуддя в Україні.
13. Гарантованість права на повноважний суд як засада здійснення правосуддя в Україні.
14. Мова судочинства та діловодства у судах.
15. Система засад судочинства за Конституцією України та їх загальна характеристика.
16. Законність як засада судочинства України.
17. Рівність всіх учасників перед законом і судом як засада судочинства України.
18. Забезпечення доведеності вини як засада судочинства України.
19. Змагальність сторін та свобода у наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості.
20. Підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором як засада судочинства України.
21. Забезпечення обвинуваченому права на захист як засада судочинства України.
22. Гласність судового процесу та його повне фіксування технічними засобами як засада судочинства України.
23. Забезпечення апеляційного та касаційного оскарження рішення суду як засада судочинства України.
24. Обов'язковість рішень суду як засада судочинства України.
25. Статус Конституційного Суду України, його завдання і принципи діяльності.

26. Повноваження Конституційного Суду України.
27. Склад і порядок формування Конституційного Суду України, вимоги, що ставляться до його суддів.
28. Голова Конституційного Суду України і його заступники, порядок їх обрання та дострокового звільнення з посади.
29. Суб'єкти права на конституційне подання та конституційне звернення до Конституційного Суду України.
30. Апарат і організація роботи Конституційного Суду України.
31. Поняття судової системи України, принципи побудови та їх характеристика.
32. Система судоустрою та її єдність.
33. Порядок утворення і ліквідації судів, призначення суддів на адміністративні посади.
34. Поняття "судової інстанції", види.
35. Види і склад місцевих судів.
36. Повноваження місцевого суду, його голова та заступники голови.
37. Види і склад апеляційних судів.
38. Повноваження апеляційного суду, його голова та заступники голови.
39. Види і склад вищих спеціалізованих судів.
40. Повноваження вищих спеціалізованих судів.
41. Повноваження голови вищого спеціалізованого суду та його заступників.
42. Верховний Суд, його склад, структура і повноваження.
43. Порядок обрання та дострокового звільнення з посади голови та заступників голови Верховного Суду, їх повноваження.
44. Пленум Верховного суду, склад та повноваження.
45. Велика Палата Верховного суду.
46. Поняття статусу суддів. Вимоги до кандидатів на посаду судді.
47. Порядок добору та призначення на посаду судді.
48. Гарантії незалежності суддів. Поняття недоторканості.
49. Права та обов'язки судді.
50. Присяжні: вимоги, права, обов'язки, гарантії.
51. Формування списку присяжних. Увільнення від виконання обов'язків присяжного.
52. Національна школа суддів України: статус, структура, завдання.
53. Підстави дисциплінарної відповідальності судді.
54. Дисциплінарне провадження щодо судді.
55. Порядок здійснення дисциплінарного провадження щодо судді та органи, які можуть його здійснювати.
56. Дисциплінарне стягнення відносно судді та порядок його зняття, оскарження рішення у дисциплінарній справі стосовно судді.
57. Вища кваліфікаційна комісія суддів України: статус, склад та повноваження.
58. Підстави та умови звільнення судді з посади.
59. Припинення повноважень судді.
60. Вища рада правосуддя України, її склад та повноваження.
61. Суддівське самоврядування: завдання та організаційні форми.
62. Забезпечення судді відповідно до закону України «Про судоустрій і статус суддів».
63. Статус, структура та повноваження Державної судової адміністрації.
64. Апарати суду.
65. Особливості апарату Верховного Суду.
66. Поняття та значення прокуратури в Україні. Місце прокуратури в системі державних органів.
67. Принципи організації і діяльності прокуратури.
68. Система органів прокуратури.
69. Статус прокурора.
70. Офіс Генерального прокурора: структура, повноваження.
71. Генеральний прокурор України, порядок призначення.
72. Повноваження Генерального прокурора по керівництву органами прокуратури.

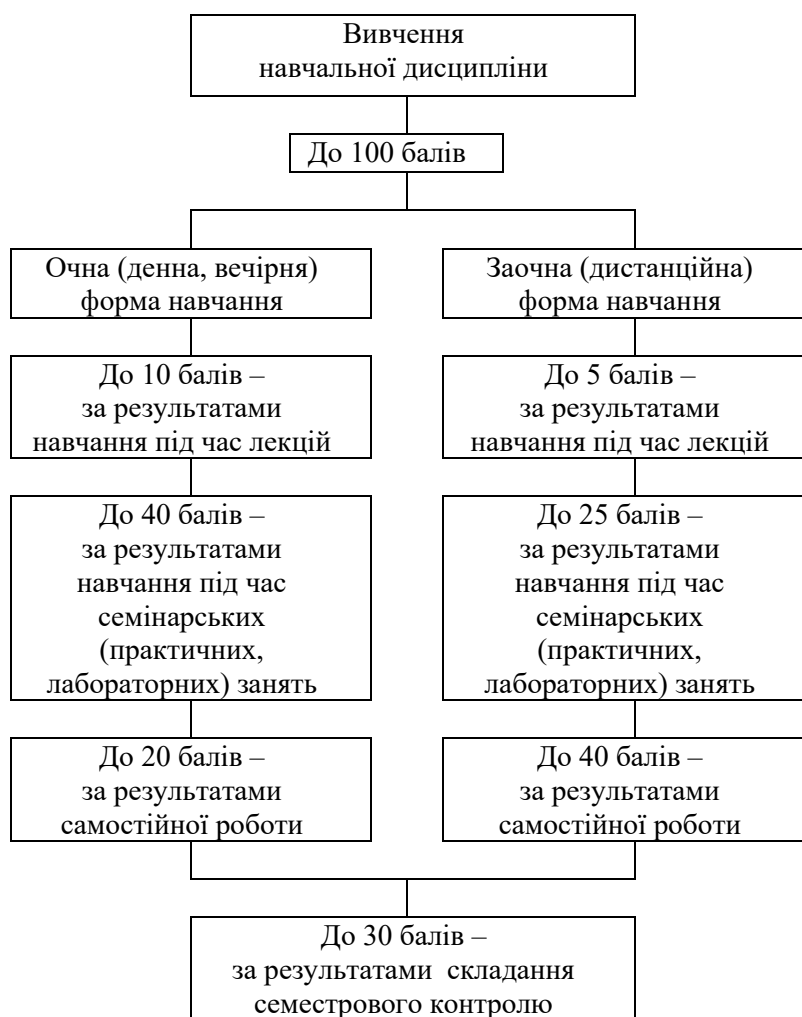
73. Вимоги, що пред'являються до кандидатів на посади прокурорів. Порядок їх призначення і звільнення з посади.
74. Дисциплінарна відповідальність працівників прокуратури.
75. Загальна характеристика функцій прокуратури.
76. Повноваження прокурора з виконання покладених на нього функцій.
77. Звільнення прокурора з посади, припинення, зупинення його повноважень.
78. МВС України, його завдання, склад, структура та повноваження.
79. Національна поліція: завдання, принципи діяльності та система.
80. Повноваження поліції.
81. Патрульна служба Міністерства внутрішніх справ України: завдання, функції, повноваження.
82. Особовий склад патрульної служби.
83. Служба безпеки України: завдання, основні принципи та напрямки діяльності, система органів СБУ.
84. Структура Центрального управління та регіональні органи СБУ.
85. Порядок призначення на посади Голови та начальників органів і підрозділів СБУ.
86. Колегія СБУ.
87. Вимоги до осіб, які приймаються на посади в органи СБУ.
88. Контроль і нагляд за діяльністю органів Служби безпеки.
89. Адвокатура України, поняття, завдання та роль в Україні.
90. Принципи діяльності адвокатури.
91. Організаційні форми діяльності адвокатури.
92. Набуття права на заняття адвокатською діяльністю.
93. Помічник адвоката.
94. Стажист адвоката.
95. Адвокат, його професійні права та обов'язки.
96. Види адвокатської діяльності.
97. Адвокатська таємниця.
98. Гарантії адвокатської діяльності.
99. Адвокатський запит.
100. Єдиний реєстр адвокатів України.
101. Органи адвокатського самоврядування.
102. Дисциплінарна відповідальність адвокатів.
103. Система органів та установ юстиції України.
104. Міністерство юстиції України, його завдання, склад та структура.
105. Міністр юстиції України, порядок призначення, повноваження.
106. Територіальні управління юстиції, їх структура та повноваження.
107. Органи, що координуються через Міністра юстиції України.
108. Підвідомчі установи та державні установи.
109. Поняття нотаріату, його завдання.
110. Нотаріус, його права та обов'язки.
111. Стажист нотаріуса.
112. Додержання таємниці вчинюваних нотаріальних дій та обмеження у праві вчинення.
113. Інститут Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
114. Європейський суд з прав людини.
115. Міжнародні судові установи.
116. Судова система США.
117. Судова система Англії.
118. Судова система Німеччини.
119. Судова система Японії.
120. Статус Національного агентства з питань запобігання корупції.
121. Статус Національного антикорупційного бюро України.

1.6.2. Приклад екзаменаційного білету

1. Помічник адвоката.
2. Підстави та умови звільнення судді з посади.
3. Вимоги, що пред'являються до кандидатів на посади прокурорів. Порядок їх призначення і звільнення з посади.
4. Враховуючи необхідність у доступності до правосуддя Верховна Рада України вирішила необхідним створення ще одного суду першої інстанції в місті Хмельницькому та дала вказівку про його створення Державній судовій адміністрації України.
Чи дотримано процедуру утворення судів? (відповідь обґрунтуйте).

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:



2.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (<https://cutt.ly/Ee35gQjs>).

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 11 лекційних занять за денною формою навчання.

Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Денна	11	0,9	1,8	2,7	3,6	4,5	5,5	6,4	7,3	8,2	9,1	10

2.3. З цієї навчальної дисципліни у 2 семестрі передбачено проведення 9 семінарських занять за денною формою навчання.

За результатами семінарського (практичного) заняття кожному студенту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань студентів під час проведення семінарських (практичних) занять наведені у п. 4.3.8 Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (<https://cutt.ly/Ee35gQjs>).

2.4. Оцінювання самостійної роботи студентів здійснюється відповідно до п. 4.3.15 Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (<https://cutt.ly/Ee35gQjs>).

3. Рекомендовані джерела

3.1. Рекомендовані джерела до всіх тем

1. Білецька Л. М. Судове реформування в Україні: монографія. Київ: Видавництво Людмила. 2023. 187 с.
2. Кодекс суддівської етики: затв. XI черговим з'їздом суддів України 22.02.2013 р. URL: <http://court.gov.ua/userfiles/Kodexsudetiki28129.pdf>
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_004
4. Конституція України: Закон від 28.06.1996 року № 254к/96-ВР URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
5. Лапкін А. В. Організація судових та правоохоронних органів України: навч. посіб. у схемах. Х.: Право. 2016. 168 с.
6. Личенко І.О. Адвокатська діяльність в Україні та зарубіжних країнах. Львів: Растр-7. 2023. 185 с.
7. Макарчук В.С. Короткий нарис історії адвокатури: монографія. Львів: Растр-7. 2023. 128 с.
8. Москвич Л. М., Назаров І. В. Організація судових та правоохоронних органів: навч. посіб. Х.: Право. 2016.
9. Погребняк С.П., Уварова О.О. Юридична деонтологія: підручник. Х.: Право. 2014. 248 с.
10. Присяжна А.В. Науково-теоретичні аспекти виникнення і розвитку засад (принципів) організації та діяльності прокуратури України як правоохоронного органу. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 8/1. С. 27-31.
11. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 року № 5076 – IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
12. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 № 1798-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1798-19>
13. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 року № 1402-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>
14. Хрідочкін А.В. Судові та правоохоронні органи України: підручник. Дніпро: Ун-т мит. справи та фінансів. 2022. 291 с.

3.2. Рекомендовані джерела до окремих тем

Тема 1. Правоохоронна, судова та правозахисна діяльність

1. Бондаренко О.С. Організаційно-правові засади функціонування правоохоронної, судової та фінансової систем України: звіт про НДР (остаточний). 2023. 60 с.
2. Комзюк В. Т. Щодо нормативного визначення поняття і сутності правосуддя. *Аналітичне-порівняльне правознавство*. Ужгород, 2023. №1. С. 88-92
3. Лапкін А. В. Організація судових та правоохоронних органів України: навч. посіб. Х.: Право, 2016. 168 с.
4. Москвич Л. М., Назаров І. В. Організація судових та правоохоронних органів: навч. посіб.: Х.: Право, 2016.
5. Присяжна А.В. Міжнародно-правова природа взаємодії судових органів держав-членів Ради Європи та Європейського суду з прав людини. *Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права*. № 2 (80). С.155-164.
6. Присяжна А.В. Науково-теоретичні аспекти виникнення і розвитку засад (принципів) організації та діяльності прокуратури України як правоохоронного органу. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 8/1. С. 27-31.
7. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23.12.1993 року № 3781 – XII. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3781-12>
8. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page>

Тема 2. Засади функціонування судової влади в Україні

1. Косиця О.О. Доброчесність судді як критерій оцінювання роботи судів в Україні. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право*. 2023. Вип. 25. С. 94–100.
2. Лапкін А. В. Організація судових та правоохоронних органів України: навч. посіб. Х.: Право, 2016. 168 с.
3. Москвич Л. М., Назаров І. В. Організація судових та правоохоронних органів: навч. посіб.: Х.: Право, 2016.
4. Присяжна А.В. Міжнародно-правова природа взаємодії судових органів держав-членів Ради Європи та Європейського суду з прав людини. *Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права*. № 2 (80). С.155-164.
5. Череватюк В.Б. Верховенство права як метод захисту прав людини. *Юридичний вісник*. К.: НАУ, 2023. № 2(67). С. 79-86.
6. Щерблюк О. В. Принципи організації судоустрою в Україні. *Юридична наука*. 2019. № 8. С. 172–177.

Тема 3. Статус суддів України. Присяжні

1. Впровадження суду присяжних в Україні: обговорення законопроектів. Національна школа суддів України. URL: <https://www.nsj.gov.ua/ua/news/vprovadjennya-sudu-prisyajnih-v-ukraini-obgovorennja-zakonoproekti>
2. Короткова О.С., Шаповалова І.С. Слідчий суддя: актуальні питання діяльності: науково-практичний посіб. Київ. 2024. 174 с.
3. Котляр Д.О., Кузнецова Л.В. Зарубіжний досвід формування суду присяжних. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 9. 2024. С. 376-379.
4. Крушинський С. А., Оборонова І. В. Особливості провадження в суді присяжних у контексті диференціації кримінального судочинства. *Наше право*. 2022. № 3. С. 155-121.
5. Курилін І. Р., Сопільник Л. С. Організаційні аспекти діяльності судів України в умовах воєнного стану. *Наукові Записки Львівського Університету Бізнесу та Права. Серія Економічна. Серія Юридична*. 2023. № 37. С. 62–69.
6. Лапкін А. В. Організація судових та правоохоронних органів України: навч. посіб. Х.: Право, 2016. 168 с.

7. Москвич Л. М., Назаров І. В. Організація судових та правоохоронних органів: навч. посіб.: Х.: Право, 2016.
8. Овчаренко О.М. Юридична відповідальність судді: теоретико-прикладне дослідження: монографія. Харків: Право. 576 с.
9. Присяжна А.В. Організаційно-правові аспекти формування корпусу професійних суддів в Україні. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького*. 2023. Вип. 15 (27), Том 2.
10. Теремецький В. І., Косиця О. О. Методологія оцінювання роботи судів відповідно до європейських стандартів. *Наше право*. 2023. № 3. С. 54–59. URL: https://nashe-pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/NP-2023-3/NP_2023_3_054.pdf
11. Теремецький В. І. Роль та місце вищої кваліфікаційної комісії суддів України в системі правосуддя України. *Право і безпека*. 2022. № 3 (86). С. 92–103. URL: <http://pb.univd.edu.ua/index.php/PB/article/view/625/494>
12. Яценко О.В. Структура і зміст правового статусу судді під час здійснення судочинства. *Адвокат*. 2014. № 2. С. 39–44.

Тема 4. Судоустрій

1. Дракохруст Т.В. Трансформація інституту суду в українському суспільстві. *Наукові записки. Серія: право*. Вип. 15. 2023. С. 206-210.
2. Москвич Л. М. Ефективність судової системи: концептуальний аналіз: монографія. Харків: Фінн. 2011. 384 с.
3. Москвич Л. М., Назаров І. В. Організація судових та правоохоронних органів: навч. посіб.: Х.: Право. 2016.
4. Попадинець Г., Зубик В. Вищий антикорупційний суд у системі антикорупційних органів України. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: «Юридичні науки»*. 2022. № 3. С. 374-379.
5. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 року № 1402-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>
6. Рибалкін А.О., Сєдих Ю.О. Система судової влади в Україні та її роль у розбудові правової держави. *Молодий вчений*. 2021. № 5(93). С. 334–337.
7. Штогун С.Г. Судова реформа чи косметичний ремонт системи судової влади? *Часопис Національного університету «Острозька академія»*. 2016. № 2. С. 32 – 41.
8. Щерблюк О. В. Процедури утворення та ліквідації суду в Україні: проблеми та перспективи. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2020. Вип. 3. Т. 2. С. 192–196.
9. Щерблюк О. Завдання і функції організації судоустрою в Україні. *KELM*. 2020. № 6 (34). С. 195–199.

Тема 5 Конституційний суд України

1. Байрачна Л.К., Тараніченко Ю.І. Правовий статус судді Конституційного Суду України. *Молодий вчений*. № 5 (81). 2020. С. 27-31.
2. Нестеренко Д. О. Припинення повноважень та звільнення суддів Конституційного Суду України як гарантії їх незалежності. *Науковий вісник Ужгородського університету: серія: Право*. Ужгород, 2023. С. 34-40.
3. Плескач В.Ю. Конституційний контроль правових актів, що втратили чинність: для чого і для кого? *Юридичний науковий електронний журнал*. № 1.2023. С. 74-78.
4. Про Конституційний суд України: Закон від 13.07.2017 року № 2136- VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>
5. Стрижак А. Конституційний Суд України як інститут забезпечення та захисту конституційної законності. *Вісник Конституційного суду України*. 2018. № 1. С.101-111.

Тема 6. Прокуратура

1. Белов Д.М., Швед І.І. Місце прокуратури серед органів державної влади: концептуальні підходи. *Науковий вісник Ужгородського Національного університету*. 2023. С. 88-94.

2. Кісліцина І.О. Актуальні питання діяльності прокуратури в умовах воєнного стану. *Правова позиція*. № 3 (40). 2023. С. 170-174.
3. Лапкін А. В. Основи прокурорської діяльності в Україні. Харків: Право, 2015. 148 с.
4. Лапкін А.В. Закон України «Про прокуратуру»: Науково-практичний коментар. Х. : Право, 2015. 680 с.
5. Про прокуратуру: Закон України від 04.10.2014 року № 1697 – VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>
6. Присяжна А.В. Науково-теоретичні аспекти виникнення і розвитку засад (принципів) організації та діяльності прокуратури України як правоохоронного органу. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 8. С. 27-31.
7. Присяжна А.В. Дисциплінарна відповідальність прокурорів України: підстави, порядок та особливості дисциплінарного провадження. *Економіка. Фінанси. Право*. 2024. № 5. С. 79-83.
8. Стешенко Т.В. Особливості представництва прокурором інтересів держави, територіальної громади та органів місцевого самоврядування в суді. *Юридичний науковий електронний журнал*. №5. 2022. С. 122-125.
9. Шуміло, О. М. Сутність і значення забезпечення незалежності прокуратури в Україні. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2023. № 3 (102), ч. 2. С. 221-226.

Тема 7. Органи Національної поліції України

1. Лисько Т.Д., Левченко А.С. Компетенція правоохоронних органів під час дії правового режиму воєнного стану. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. Випуск 2. 2023. С. 121-125.
2. Муляр Г.В. Діяльність органів Національної поліції України в умовах правового режиму воєнного стану. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2023. № 61. С. 130-133.
3. Коломієць С.С., Баранов С.О. Повноваження поліції під час дії воєнного стану. Стан та перспективи розвитку адміністративного права України: *матеріали Міжн. наук.-практ. інтернет конф.*, 28 жовт. 2022 р. Одеса :ОДУВС, 2022. С. 81–83.
4. Пекарський С.П. Основи оперативно-розшукової діяльності підрозділів кримінальної поліції: навчальний посібник. Київ: ВД Дакор. 2022. 186 с.
5. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 року № 580 – VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
6. Про Міністерство внутрішніх справ України: Положення затв. постановою КМУ від 28.10.2015 року № 878. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF#Text>
7. Про Патрульну службу МВС: Положення затв. наказом Міністерства внутрішніх справ від 02.07.2015 року № 795. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0777-15>

Тема 8. Служба Безпеки України

1. Кумейко А.В. Завдання Служби Безпеки України в сфері протидії злочинності. URL: http://www.visnyk-juris.uzhnu.uz.ua/file/No.29-2/part_3/35.pdf
2. Про Службу Безпеки України: Закон України від 25.03.1992 року № 2229-XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2229-12>
3. Резнік О. Роль Служби Безпеки України як правоохоронного органу в захисті фінансової системи держави. URL: <http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2016/5/18.pdf>
4. Степановський В.С. Діяльність Служби безпеки України як суб'єкта забезпечення національної безпеки в умовах воєнного стану. Електронне наукове видання «*Аналітично-порівняльне правознавство*». 2023. № 3. С. 298-302.
5. Юзишен, М. С. Належний відбір кадрів до Служби безпеки України як передумова кар'єрного росту її працівників. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2023. № 3 (102). ч. 1. С. 91-101.

Тема 9. Органи у сфері протидії корупції

1. Державне бюро розслідувань: на шляху розбудови: *матеріали Міжнародної науково-практичної конференції*. Одеса: Юридична література. 2018. 432 с.
2. Кодекс професійної етики працівників Національного антикорупційного бюро України. НАБУ. URL: https://nabu.gov.ua/site/assets/files/28206/nabu_codeks.pdf
3. Конституція України: Закон від 28.06.1996 року № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
4. Курепін Р.Ю. Зміст та особливості правоохоронної діяльності територіального управління Державного бюро розслідувань. *Право.ua*. 2023. № 1. С. 242-247.
5. Лісойван Я.М. Характеристика принципів діяльності Державного бюро розслідувань України. *Європейські перспективи*. 2023. № 2. С. 53-59.
6. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page>
7. Про Національне антикорупційне бюро: Закон України від 14.10.2014 року № 1698-VII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>

Тема 10. Органи та установи юстиції

1. Денисяк Н. Реформування інституту нотаріату в сучасних умовах євроінтеграції. Електронне наукове видання «*Аналітично-порівняльне правознавство*». 2023. № 4. С. 547-551.
2. Письменний О. Сучасні проблеми інституту нотаріату в умовах воєнного стану. *Публічне право*. № 1 (49). 2023. С. 23-30.
3. Про Міністерство юстиції України: Положення затв. постановою КМУ від 02.07.2014 року № 228. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF>
4. Про нотаріат України: Закон України від 02.09.1993 року № 3425 – XII. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3425-12>
5. Положення про міжрегіональні управління Міністерства юстиції України: Положення затв. наказом Міністерства юстиції України від 23.06.2011 року № 1707/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0759-11#Text>
6. Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Затв. наказом Мін'юсту України від 22.02.2012 року № 296/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12>
7. Про Національний архівний фонд та архівні установи: Закон України від 24 грудня 1993 року № 3814-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3814-12#Text>

Тема 11. Правозахисні інституції та міжнародні судові установи

1. Заборовський В.В. Особливості професійної діяльності адвоката та української адвокатури в умовах воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 3. С. 279-285.
2. Іваницький С.О. Українська адвокатура в умовах війни: національний та зарубіжний контекст. *Вісник кримінального судочинства*. 2022. № 3-4. С. 73-88.
3. Меланчук А.В. Адвокатура за судовою реформою 1864 року та сучасній Україні: порівняльний аналіз: монографія. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права. 2015. 180 с.
4. Меланчук А.В. Розвиток юридичних гарантій використання прав адвокатами та виконання ними своїх обов'язків. *Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права*. – 2017. - № 62. – С. 224-236.
5. Олійник А.Ю. Адвокатура в правовій системі України. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 3. 2023. С. 323-326.
6. Остапенко Л., Шандрук А. Особливості діяльності адвокатури в умовах воєнного стану. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: *Юридичні науки*. № 2 (38). 2023. С. 176-182.
7. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 року № 5076 – IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
8. Про Уповноваженого Верховної Ради з прав людини: Закон України від 23.12.1997 р. № 776/97-ВР. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=776%2F97-%E2%FO>

9. Про виконання рішень та застосування практики Європейського Суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. № 3477–IV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>

10. Фесенко В.І. Правники з-за кордону можуть скласти серйозну конкуренцію нашим адвокатам. URL: http://zib.com.ua/ua/9773-fesenko_pravniki_zza_kordonu_mozhut_sklasti_seryoznu_konkur.html

4. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України.
2. <http://www.president.gov.ua> – Офіційний сайт Президента України.
3. <http://www.kmu.gov.ua> – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
4. <https://www.supreme.court.gov.ua> – Офіційний сайт Верховного Суду.
5. <http://www.court.gov.ua> – Офіційний веб-портал «Судова влада України».
6. <http://www.gp.gov.ua> – Офіційний сайт Офісу Генерального прокурора.
7. <http://www.npu.gov.ua> – Офіційний сайт Національної поліції України;
8. <http://www.minjust.gov.ua> – Міністерство юстиції України;
9. <http://www.nbuv.gov.ua> – Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.